

ВОЛОСЕНКО І. В.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ТЕМАТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МОЛОДІЖНИХ БЛОГІВ НІМЕЧЧИНИ

Статтю присвячено дослідженню тематичних характеристик молодіжних блогів Німеччини. Продемонстровано лінгвокультурну феноменальність тематичної різноманітності блогів сучасної німецької молоді. Виявлено основні типи тематичної репрезентації блогів та розкрито соціолінгвальні фактори впливу на формування молодіжної блогосфери. Виокремлено способи тематичних переходів у віртуальних щоденниках.

Ключові слова: блоги, щоденники, тема, тематичні характеристики, жанри, тематичний перехід, комунікативна ситуація.

Статья посвящена исследованию тематических характеристик молодежных блогов Германии. Продемонстрирована лингвокультурная феноменальность тематического разнообразия молодежных блогов в современной ФРГ. Выявлены основные типы контекстной репрезентации блогов и раскрыты социолингвистические факторы влияния на формирование молодежной блогосферы. Выделены способы тематических переходов виртуальных дневниках.

Ключевые слова: блоги, дневники, тема, тематические характеристики, жанры, тематический переход, коммуникативная ситуация.

The article is dedicated to study of the thematic characteristics of youth bloggers in Germany. It's demonstrated the linguocultural phenomenal diversity of thematic youth blogs in the modern Germany. The main types of contextual representation of blogs and their sociolinguistic factors influence on formation of youth blogosphere are explained. The methods for case conversion in the virtual diaries are determined.

Keywords: blogging, blogs, topic, subject characteristics, genres, thematic transition, communicative situation.

Мета статті – дослідити тематичну різноманітність онлайн-щоденників сучасної німецькомовної молоді.

Наукова новизна статті полягає в систематизації сучасних знань про тематичну різноманітність щоденникової культури молоді в мережі інтернет. У статті виокремлено основні типи тематичних блогів у віртуальному просторі Німеччини.

Об'єктом статті є тематичні характеристики німецьких молодіжних блогів.

Предметом статті є лінгвістичні та загальнонаукові ознаки німецькомовних онлайн-щоденників німецької молоді.

Актуальність дослідження пов'язано з переосмисленням тематичної природи молодіжного спілкування у віртуальному

комунікативному просторі Німеччини. Опис та пояснення сучасних способів розширення щоденникової культури сприяє виявленню нових рис мовної ідентичності німецької молоді, розкриває соціолінгвальний характер молодіжної блогосфери та характеризує лінгвокультурні трансформації епістолярного жанру.

Активне зростання блогів, кількість яких досягло 200 мільйонів, свідчить про надзвичайну популярність блогової комунікації у світі.

Блогами є щоденники в мережі інтернет, яких від класичних щоденників відрізняє лише середовище існування. Блоги мають публічний характер та можуть передбачати необмежену кількість читачів. Як медійний засіб онлайніві блоги з'явилися на початку 90-х років. Але сам термін "блог" було вжито в 1997 році Й. Баргером [J. Schmidt, 12]. Учений поєднав два слова "web" і "logbook", що означало "корабельний щоденник". Ці позначення блогів вказували на те, що вони мають онлайнівий характер та належать до навігаційних інструментів. Пізніше це цей термін втратив своє вузькофахове значення та став позначати електронні щоденники.

Традиція вести щоденники складалася у Німеччині протягом століть. Намагання людини висловлювати себе та в потрібний час повернути життя своїх почуттів завжди викликала захоплення. Щоденник був завжди більше, ніж звіт про побутові події дня. Він був насамперед надійним співрозмовником, який не обмежував автора ніякими правилами та надавав йому можливість сповідатися один наодинці з собою. Для багатьох авторів щоденник мав певні жанрові переваги. Так, від газетних статей він відрізнявся тим, що записи тимчасової значущості, автор міг залишити тільки для себе. Від листа щоденники відрізняло те, що він не обов'язково передбачав конкретного адресата. Щоденники часто писали заради самозаспокоєння або для збереження своїх почуттів у формі внутрішніх діалогів, покаянь, потаємних бажань та мрій. Щоденники характеризували насамперед інтимний тип спілкування, що слугувало людині способом задоволення духовних та емоційних потреб. Розвиток жанру щоденника був пов'язаний з намаганням людини внутрішньо подолати свою невпевненість, страх перед релігійними та моральними законами.

Незважаючи на зовнішнє зближення жанру щоденника з

віртуальним світом, його зв'язки з блогами є непростими. На шляху розширення жанрових меж щоденника є певні перешкоди. Так, чимало авторів неохоче йдуть на контакт із віртуальним середовищем або взагалі відкидають його, оскільки щоденник є формою книжного спілкування, яке століттями репрезентувала культуру інтимного слова у друкованій формі.

Але сьогоденні мережеві щоденники – це, по-перше, нові можливості розвитку інтимної культури. І хоча вони нерідко передбачають необмежену кількість учасників спілкування, автор може регулювати через технічні можливості доступ до свого щоденника. По-друге, мережеві щоденники, на відміну від друкованих текстів, є менш авторитарнішими. У них співіснують тексти найрізноманітніших галузей знань, вірувань, ідеологій. У сучасній лінгвістиці німецькомовної блогівної комунікації приділено чимало уваги [S. Ainetter, 5; T. Alby, 61; R. Bartel, 18; M. Kehle; N. Krenz; I. Langenfeld, 89; G. Lovink, 47; C. Puschmann, 78; T. Seeber, 9].

Основними комунікативними характеристиками цих мережевих щоденників виступають ознаки інформування, започаткування контакту та стимулювання інтересу до важливих подій життя молоді. У сучасній лінгвістиці є потреба систематизувати тематику мережевих щоденників німецькомовної молоді, проаналізувати найпопулярніші форми блогівної презентації молодіжного життя в інтернет-просторі та визначити фактори впливу на розвиток молодіжної біосфери Німеччини. Так, відомо, що біля 70% відсотків усіх блогерів світу припадає на чоловіків та 30% – на жінок. Серед німецькомовних блогів слід виділити численні автобіографічні та сповідальні тексти. Ці та інші теми визначаються в процесі міжособистісного спілкування, яке знаходиться під впливом багатьох суспільно-культурних факторів. До таких належать соціальні та особистісні побоювання перед майбутнім, намагання створити та зберегти суспільні відносини з іншими людьми.

Молодіжні блоги є важливою формою спілкування молоді. Найпоширенішими тематичними групами німецьких блогів є такі:

- презентаційні блоги, у яких молодь розповідає про свою особистість, любов та друзів;
- карнавальні блоги, які характеризують молодь як суб'єктів

світу моди, еротики, краси;

- тематичні блоги з проблемних питань, у яких обговорюються проблеми зла, насильства, болю та смерті;

- креативні блоги, які є творчими лабораторіями молодих людей у галузях літератури, дизайну та музики, а також у сфері відтворення образів своїх кумирів; творча діяльність молоді в блогах – це спроба молодої людини заявити про себе, оригінально передати знання і способи осмислення свого життєвого досвіду.

Популяризація суспільних знань та розширення технічних можливостей інтернету також впливає на зближення різних жанрів та зміщення тем у молодіжній блогосфері Німеччини. До жанрів такого типу належать звернення блогерів до керівників країни та вищих органів влади, обговорення гострих суспільно значущих проблем, пропозиції до громад. Частково блоги можуть містити репрезентативні матеріали у формі реклами, інформаційних відеострічок про події життя молоді, повідомлення чи огляди подій молодіжного життя і. т. ін.

Тематичні характеристики молодіжних блогів Німеччини визначає не тільки інтенція автора. На формування тематичних груп в блогосфері також впливають національно-культурна специфіка тексту (мовні кліше, ідеологічні настанови, стереотипи), ціннісні та естетичні переваги молоді.

Тематична спрямованість сучасних молодіжних блогів є дуже широкою: від політики, економіки, юриспруденції до найрізноманітніших побутових тем. Критерієм для їхнього виокремлення стає статистичний показник тематичної спрямованості блогів. Так, станом на 2011 рік 2/3 всіх блогів світу припадала на персональні блоги і лише одна третина – на спеціалізовані мережеві щоденники. У Німеччині біля 2/3 блогерів ведуть свої блоги насамперед для емоційного задоволення. Вони висловлюють нові ідеї, розповідають про події в своєму житті. І лише 33% блогерів (за даними щорічного опитування „Wie ich blogge?!“ Я. Шмідта) ведуть мережеві щоденники з метою розповсюдження знань в певній професійній сфері, причому фахове використання блогів останнім часом зростає.

Характеристика блогів спеціального призначення передбачає такі форми тематичної репрезентації і, відповідно, до них типи мовних творів:

- 1) полемічні промови (як реакція на події життя молоді);
- 2) програмні промови (виклад перспектив суспільно значущих для молоді видів діяльності);
- 3) ритуальні комунікативні дії, наприклад вітальні звернення до суспільних та історичних подій, важливих осіб тощо.

У блогових текстах публічної спрямованості реалізуються наступні типи комунікативних ситуацій: а) коли є прямий контакт поміж блогером і реципієнтом; б) коли обидві сторони залучені до медійної репрезентації. Суспільні звернення блогерів умовно можна поділити на медійні й позамедійні. Першими є такі, які мають прямий вихід на медійний простір (телебачення, радіо, інтернет). Позамедійні репрезентації блогових текстів передбачають прямий вихід на аудиторію, що, спостерігаємо у аудіо-/відеоблогах молодіжних політичних партій. У таких блогах заслуговує на увагу звернення німецьких блогерів до проблем молоді та відповідних німецьких молодіжних концептів (GENERATION; JUGENDHILFE, JUGENDFÜRSORGE, JUGENDPFLEGE).

Важливим мовним фактором впливу на формування молодіжної блогосфери є інтертекстуальність, яка виступає універсальною засадою побудови блогових текстів на тематичному рівні. Вона розкриває сутність розгортання суспільно значущого знання в текстах. Щодо втілення інтертекстуальності в блоговій комунікації, то вона обмежується обов'язковим маркуванням меж текстів, призначених для молоді та універсального змісту. Таке маркування відбувається через комплекс лінгвістичних засобів, котрі дають можливість ідентифікувати змісти, які належать до різних типів дискурсу.

Типовим способом тематичного переходу з однієї теми на іншу в блогових текстах є різновиди непрямої мови:

- імпліцитна мова;
- переказана непряма мова зі збереженням первинної суб'єктно-предикатної структури та обов'язковою вказівкою на інформаційні джерела;
- маркована кон'юнктивом мова або підрядне речення зі сполучником чи без нього.

Мова молодіжних блогів спрямована на спрощення сприйняття подій в житті молоді. Такі тексти часто містять водночас елементи

гумору, критики, філософського абстрагування, ірраціонального світобачення тощо.

Фактором формування тематичних характеристик молодіжних блогів Німеччини є вплив креолізованості, яка поєднує дискретні одиниці зображення й звуку, що активно і синхронно взаємодіють з вербальною семіотичною системою. У взаємодії креолізованих, аудіовізуальних та текстуальних просторів електронної комунікації формуються нові дискурсивні практики (електронні бази даних, інформаційні дошки оголошень, дискусійні платформи).

Отже, центральним аспектом дослідження тематичної варіативності молодіжної блогосфери Німеччини є осмислення багатомірної природи блогowego тексту. Опрацювання таких текстів пов'язане з аналізом формування нових дискурсивних практик, суспільно важливих для молоді тем, вивченням структури блогосфери та визначенням впливу блоговой комунікації на розвиток мовної та культурної ідентичності сучасної німецької молоді.

Серед перспективних напрямів дослідження блоговой комунікації молоді є дослідження інтертекстуальності блогowych текстів, зокрема аналіз міжтекстових референцій – лінгвальних й екстралінгвальних, а також моделювання типів мовленнєвої взаємодії між комунікантами, комунікантами й комп'ютером.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ainetter S. Blogs – literarische Aspekte eines neuen Mediums: eine Analyse am Beispiel des Weblogs Miagolare. – Berlin: Lit, 2006. – 100 S.
2. Alby T. Professionell bloggen mit WordPress: [Plugins, Blog, Template Tags, Themes, Funktionen, Installation, Sidebar, RSS, Widgets, Sicherheit, Statistiken]. – München: Hanser, 2008. – 297 S.
3. Bartel R. Blogs für alle – das Weblog-Kompodium. – Baar: Smart Books, 2008. – 220 S.
4. Kehle M. Matthias Kehles Lyrik-Blog: der Karlsruher Schriftsteller und Journalist über Dichter und Gedichte. – Karlsruhe: Kehle, 2008. Elektronische Ressource.
5. Krenz N. Geschlechterunterschiede im Web 2.0: am Beispiel der Blogszene. 2010. Elektronische Ressource.
6. Langenfeld I. –R. Die Welt bloggt: Tagebuch und Weblogs im Vergleich. – Marburg: Tectum-Verl., 2008. – 169 S.
7. Lovink G. Zero Comments: Elemente einer kritischen Internetkultur. – Bielefeld: transcript, 2008. – 326 S.
8. Puschmann C. The corporate blog as an emerging genre of computer-mediated communication: features, constraints, discourse situation. – Göttingen: Univ.-Verl. Göttingen, 2010. – 168 S.
9. Schmidt J. Weblogs: eine kommunikationssoziologische Studie. – Konstanz: UVK Verl.-Ges., 2006. – 202 S.
10. Seeber T. Weblogs – die 5. Gewalt? Eine empirische Untersuchung zum emanzipatorischen Mediengebrauch von Weblogs. – Boizenburg: Hülsbusch, 2008. – 128 S.